

การทดสอบภูมิแพ้ โดยการสะกิดผิวหนัง (Allergy Skin prick test)

ศูนย์ : ศูนย์ภูมิแพ้

บทความโดยแพทย์ : พญ. วราลี ผดุงพรรค

การทดสอบภูมิแพ้ โดยการสะกิดผิวหนัง (Skin Prick Test) เป็นหนึ่งในวิธีการทดสอบสารก่อภูมิแพ้ต่างๆ (ชนิดเฉียบพลัน IgE-mediated) โดยทำที่ผิวหนัง ในผู้ใหญ่และเด็กโตมักทำบริเวณแขนท่อนล่างด้านใน ส่วนเด็กเล็กมักทำบริเวณแผ่นหลัง แพทย์จะหยดน้ำยาที่ต้องการทดสอบลงบนผิวหนัง แล้วใช้ปลายเข็มสะกิดเพื่อให้ผิวหนังสามารถซึมเข้าสู่ใต้ผิวหนัง การสะกิดมักจะไม่เจ็บปวด ผลอ่านผล 15 นาที ถ้าวานแพ้อาหารภูมิแพ้ชนิดใด จะเกิดปฏิกิริยา บวม แดง คล้ายตุ่มยุงกัดของผิวหนังบริเวณตำแหน่งที่หยดน้ำยาชนิดนั้นๆ การทดสอบด้วยวิธีนี้ใช้ปริมาณน้ำยาภูมิแพ้เพียงเล็กน้อย (ประมาณเม็ดถั่วเขียว) โอกาสที่จะกระตุ้นให้เกิดอาการแพ้อย่างรุนแรงจนเป็นอันตรายนั้นมีน้อยมาก

การเตรียมตัวก่อนการทดสอบ

1. งดยาที่มีผลต่อการทดสอบ ได้แก่

1. **กลุ่มยาแก้แพ้** ยาที่มีส่วนผสมของยาแก้แพ้ ยาแก้หวัด ยาลดน้ำมูก ยาแก้คัน ยาแก้ลมพิษ ยาแก้ไอ อย่างน้อย 1 สัปดาห์ เช่น

- CPM (Chlopheniramine)
- Actifed (Nasolin)
- Decolgen, Tiffy
- Atarax (Hydroxyzine)
- Telfast (Fexofenadine)
- Dimetap
- Clarityne (Loratadine)
- Zyrtec (Cetirizine)
- Benadryl
- Xyzal (Levocetirizine)
- Alerius (Desloratadine)
- Clarinase

2. **กลุ่มยากล่อมประสาท** ยานอนหลับ ยาแก้อาการวิตกกังวลหรือเมารถ อย่างน้อย 1-3 สัปดาห์ เช่น Ativan (Lorazepam), Diazepam, Amitriptyline, Phenothiazines, Imipramine

3. **กลุ่มยาสเตียรอยด์** หากมีการใช้ยาสเตียรอยด์ชนิดฉีดหรือรับประทานเป็นเวลานาน หรือใช้ยาทาเฉพาะที่ที่มีส่วนผสมของสเตียรอยด์บริเวณผิวหนังที่จะทำการทดสอบ ควรแจ้งให้แพทย์ทราบก่อน เพราะมีผลต่อการทดสอบได้

หมายเหตุ :

- กลุ่มยา Anti-leukotriene (Singulair, Montex) กลุ่มยาพ่น เช่น ยาพ่นจมูก (Intranasal corticosteroid) และยาพ่นรักษาโรคหืด (Inhaled bronchodilator and inhaled corticosteroid) ให้ใช้ต่อเนื่องไม่ต้องงดเว้นก่อนมาทำการทดสอบ
- กลุ่มยาแก้ปวด ลดไข้ พาราเซตามอล (Paracetamol) เป็นยาฆ่าเชื้อ ถ้าจำเป็นต้องใช้ไม่ต้องงด

2. **แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่หลวมสบาย** เสื้อแขนสั้น หรือไม่รัดแขน เพื่อความสะดวกในการทดสอบ

3. **ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว** ผู้ป่วยที่เป็นโรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง ต้องแจ้งชื่อยาที่ใช้ให้แพทย์ทราบก่อนทดสอบ เพราะยาบางตัวอาจมีผลต่อการทดสอบ ควรพักผ่อนให้เพียงพอก่อนมาทำการทดสอบ ไม่ควรมีภาวะเจ็บป่วยในวันที่ทำการทดสอบ

ขั้นตอนการทดสอบ

1. ทำความสะอาดผิวหนังที่ต้องการทดสอบโดยเช็ดด้วยสำลีชุบแอลกอฮอล์
2. รอให้แอลกอฮอล์แห้งทำเครื่องหมายด้วยปากกาหมึกแห้ง
3. หยดน้ำยาทดสอบลงบนผิวหนังที่ทำเครื่องหมายไว้จนครบจำนวนที่ต้องการทดสอบ
4. ใช้เข็มปราศจากเชื้อขนาดเล็กสะกิดผิวหนังผ่านบริเวณที่หยดน้ำยา
5. รออ่านผลประมาณ 15 - 20 นาที โดยจะปรากฏเป็นตุ่มแดง คันบริเวณที่มีการแพ้
6. หลังจากนั้นเช็ดทำความสะอาดด้วยสำลีชุบแอลกอฮอล์อีกครั้ง
แล้วทาครีมทาบเพื่อลดอาการคันหรือแดงบริเวณที่ทำการทดสอบ อาจมีจุดแดงเล็กๆ
ซึ่งอาจจะคงอยู่ประมาณ 1-2 ชั่วโมง จะหายไปเอง

โรงพยาบาลนครธนได้จัดชุดทดสอบภูมิแพ้ผิวหนังที่เหมาะสม ดังนี้

Allergy Skin Prick Test	
การทดสอบสารก่อภูมิแพ้ทางอากาศ	การทดสอบสารก่อภูมิแพ้ทางอาหาร
1. ไรฝุ่น	1. กลวย
2. แมลงสาบ	2. สม
3. นุ่น	3. นมวัว
4. แมว	4. Casein (ส่วนประกอบในนมวัว)
5. สุนัข	5. ไข่แดง
6. สัตว์ปีก	6. ไข่ขาว
7. ละอองเกสรเชื้อราหลายชนิด	7. ถั่วเหลือง
8. ละอองเกสรหญ้าแพรก	8. ถั่วลิสง
9. ละอองเกสรหญ้าขน	9. แป้งสาลี
10. ละอองเกสรเชอร์รา	10. กุ้ง
11. กระถินณรงค์	11. ปู
12. ยุง	12. อาหารทะเลเปลือกแข็ง
13. มดคันไฟ	13. โกโก้
	14. มะเขือเทศ
	15. ทุเรียน
	16. หมู
	17. ไก่
	18. เนยวัว

Allergy Skin Prick Test	
	19. งา
	20. ยีสต์
ข้อควรระวัง การทดสอบด้วยวิธีนี้ใช้ปริมาณน้ำยากุภูมิแพ้เพียงเล็กน้อย (ประมาณเม็ดถั่วเขียว) โอกาสที่จะกระตุ้นให้เกิดอาการแพ้อย่างรุนแรงจนเป็นอันตรายนั้นมีน้อยมาก	